

Petar Miloš; Nesanica

Autor Administrator

Iz knjige Legende o Rodijaku ÆEipi

Rodijak se ÆEipa zaèudio i zabrinuo kad je ustanovio da u krevetima nema ni jednog od njegova tri sina. Doduše, kasnili su tih dana s dolaskom na spavanje, ali su ipak stizali do zore. On je to dobro znao pošto se s nesan-icom, koja ga je nakon umirovljenja i dolaska kuæi, još jaèe muèila, borio tako što je noæu obilazio spavaæe sobe svoje djece. Nisu to bila djeca, jer se i najmlaða Glorija veæ zacurila, ali ih je Rodijak zvao djecom pa se tako i odno-sio prema njima. Možda zbog toga što ih nije mogao pro-matrati dok su rasla.

Znao je da se sinovi ljute zbog tih noænih inspekcija, ali ÆEipa nije mogao odoljeti toj neobiènoj navici. Nakon uèestalih kritika, smislio je takav plan da ne pali svjetlo u sobama, veæ u hodniku s kojeg bi prigušeno svjetlo kroz stakla obasjavalo sobu toliko da se nakon privikavanja od minutu-dvije moglo sasvim lijepo promatrati lica svoje djece, ali ih ne bi uznemirilo ni probudilo. Tako bi Rodijak poput noæne uhode kriomice obišao sve tri sobe na katu uþivajuæi u promatranju nji-hovih blaþeno mirnih lica i osluškivanju njihova ravnom-jernog disanja. Zamijetio je da Grgo spava uvijek na desnom boku tako da zguþva pokrivaè oko sebe, pa mu pritom noge uvijek vire ispod pokrivaèa, dok mu lijeva ruka visi do teþiha. Kod Grge se najmanje zadržavao plašeæi se njegova ozbiljna i najèešæe neobrijana lica. Jako se svakih nekoliko minuta prevrtao u krevetu mljackajuæi pritom ustima što je ÆEipu uveseljavalu. Najviše bi se vre-mena zadržao u sobi najmlaðeg sina Paške promatrajuæi njegovo crnomanjasto lice i male tek pronikle brèiæe.

- Nu, dite, a brkato, govorio bi u sebi Rodijak pro-matrajuæi svoga Pašku.

Njegova Glorija, kæerka jedinica, bila mu je najprisni-ja, pa se u njezinoj sobi nije bojao upaliti svjetlo, èak je probuditi uþivajuæi u njezinu pospanom gunðanju. Ali se plašio kad bi Glorija zaprijetila da æe ga kazati materi.

- Ne, Bogarca ti poljubim, ko æe na kraj izaæ s onim zmajom, govorio bi Rodijak povlaèeæi se iz sobe sretan i presretan što ima takvu djecu. Njihove mane niti je vidio niti želio vidjeti, pa je i na Anðinu kuknjavu da su nered-ni, tvrdo glavi, ponekad neposlušni i lijeni, uzvraèao uvijek istom reèenicom:

- Šta æe mlaðarija?

A mlađarije nije bilo, premda su prvi pijetli zapjevali. Otuda zaèuđenost i zabrinutost Rodijakova tog jutra. Samo je Glorija blaženo spavala u svom ležaju, no nju nije htio buditi. Ipak je to bila veoma ozbiljna informacija, toliko ozbiljna da se plašio priopæiti je Anđi. Još se zbunio kad je ugledao automobil pred kućom. S kim su i porad èega otišli i ostali do ovih doba, upita se Rodijak dok je silazio stepenicama s namjerom da ipak ženi priopæi svoje sumnje. I upravo kad je tiho izustio ženino ime, pro-lomi se u tiho proljetno jutro silan prasak s tutnjanjem, što je Anđu izbacilo iz kreveta.

- Ja zaboravio da æe zaratit, Bogarca mu poljubim, udari rukom po èelu Rodijak nakon treæe eksplozije i usred Anđine kuknjave pomiješane s molitvom. Potom je ustanovio da u kući nema ni jednog od tri kalendarjika koje je po òvercu nabavio dan ranije.

* * *

Svih osam kuća koje su se nalazile na istoènoj strani sela bilo je pogođeno taj dan do podne. Neke su se i zapalile. Oni što su ostali u Runjavoju Glavici mogli su vidjeti kako granate s Tanke kose veoma precizno pogađaju kuće, točno po redu. Sve do Zelèinove nove kuće. Naravno, i nju je pogodila granata, ali je ostala èitava, ako ne raèunamo razbijeni crijep. Pala je zatim Druga, treća, èetvrta... Većina njih pogodila je cilj, ali je cilj izdržao na veliko veselje Zelèinovo koji je sve promatrao iz stare kamene kuće. Za ubojice s Tanke kose i naredni su dani poèinjali s ispaljivanjem granata na Zelèinovu kuću i vjerojatno èuđenjem što se napokon ne srušio.

Iz knjige *Legende o Rodijaku* Æipi književnika i novinara Petra Miloševića (Slobodna Dalmacija), vjerojatno jedne od najprodavanijih knjiga u inozemstvu gdje živi naša dijaspora, od N. Zelanda i Australije do Sjeverne i Južne Amerike. Ulomak iz recenzije V. Pavlovića

(...) Ovo su, dakle, prièe u svojoj biti tragiène, kao što su tragiène sudbine onih u takozvanoj dijaspori, onih ostavljenih u domovini ili onih koji su proživjeli i nadživjeli komunistièko licemjerje i surovost ovoga rata. A komika je samo naèin na koji se život èini podnošljivim. Da se to dokaže, ne treba se odmicati od Rodijaka Æipe, koji je postao "zaštitni znak" Miloševièevih prozi. Njegova "uvrnu-tost" zapravo je vrhunska lucidnost i poruga nesmiljenu životu. On je èovjek èvrstih moralnih naèela, koji se ne da slomiti. U njemu su utjelovljene sudbine razlièitih ljudi koji su baèeni u tragiènu životnu koloteèinu. Svi oni suptilno su psihološki iznijansirani, ponajprije dijalogom pitome ikav-ice, bez koje ove proze ne bi bile tako autentiène i uvjerljive. Miloševièevi likovi, odnjihani u tome jeziènome idiomu zbog kojega su nas mrzili, zapravo su visoko etièna bića koja ne plaèu nad skupnom subinom svoga naroda, ali su ponosni ljudi kojima ne prilièi plaè, pa se utjeèu smijehom. Æipa i njegova družba antipodi su svijetu i njegovim nepodopštinama. Oni ga doslovno ironiziraju. U ovoj knjizi dobili smo punokrvne proze koje æe se s užitkom èitati, a u Petru Miloševiću rasnoga humorista i satirièara (...)